

Prof. Dr. J.M.G. Leune, voorzitter van de Onderwijsraad
Memorandum over de taak, de omvang en de samenstelling van de
Onderwijsraad; 10 mei 2000

[NB: Deze nota werd opgesteld ten behoeve van een commissie die door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen was belast met het uitbrengen van een advies over de samenstelling van de Onderwijsraad vanaf 1 januari 2001. De commissie werd voorgezeten door Dr. Herman Wijffels].

1. De taken van de Onderwijsraad

In 1997 zijn, als uitvloeisel van de operatie “Raad op maat”, en na een uitvoerige gedachtenwisseling tussen de regering en de beide kamers van de Staten-Generaal, de taken van de Onderwijsraad opnieuw vastgesteld. Krachtens de Wet op de Onderwijsraad vervult deze raad de volgende taken:

1. De Raad heeft tot taak:

- a. de regering en de beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over hoofdlijnen van het beleid en de wetgeving op het terrein van het onderwijs;
- b. Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij desgevraagd te adviseren over de toepassing van wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het onderwijs.

2. De Raad heeft tevens tot taak gemeentebesturen in bij de wet genoemde gevallen te adviseren over aangelegenheden die het gemeentelijk onderwijsbeleid betreffen.

In de eerste plaats dient de Raad de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, respectievelijk van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te adviseren over de hoofdlijnen van het beleid en over de wet- en regelgeving op het terrein van het onderwijs. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen beleidsreactieve (of beleidstoetsende) en beleidsontwikkellende (pro-actieve) advisering.

Van *reactieve advisering* is sprake indien een opvatting wordt kenbaar gemaakt over reeds ontwikkelde beleidsvoornemens. Het gaat daarbij vooral om adviezen over beleidsnota's en over ontwerp-regelgeving. De Raad beoordeelt in dit geval de kwaliteit van voorgenomen beleid. Daarbij is een zo veelzijdig mogelijke benadering uitgangspunt. De vraag is of de beleidsvoornemens in maatschappelijk, onderwijskundig en bestuurlijk opzicht verstandig kunnen worden genoemd, en uiteraard of zij in juridisch opzicht de toets der kritiek kunnen doorstaan. Getoetst wordt verder op criteria als: maatschappelijke draagvlak, noodzaak, consistentie, doelmatigheid, uitvoerbaarheid en haalbaarheid.

Beleidsontwikkellende advisering vindt plaats wanneer nog niet of nauwelijks sprake is van concrete beleidsvoornemens, doch slechts van de onderkenning (meestal in nog vage bewoordingen) van een beleidsvraagstuk. Dit type advisering is probleemverkenkend, probleemdefiniërend of probleemoplossend van aard. Ze richt zich op de ontwikkeling (in plaats van op de beoordeling) van beleidsopties. Ook hierbij is voor de Onderwijsraad een zo veelzijdig mogelijke (interdisciplinaire) benadering uitgangspunt.

De combinatie van beleidsreactieve en beleidsontwikkellende advisering (zoals deze in de Wet op de Onderwijsraad verankerd ligt) mag gelukkig worden genoemd. Het kunnen adviseren over concrete beleidsvoornemens brengt de Raad in aanraking met de onderwijspraktijk. Wie louter vertoeft in de sfeer van de verbeelding loopt het risico het zicht op de werkelijkheid te verliezen. Een adviesorgaan dat daarentegen louter

reactief zou opereren loopt het gevaar van bedrijfsblindheid. Kennis die is verworven door het uitvoeren van beleidsreactieve taken blijkt in de praktijk van grote waarde bij het verrichten van beleidsontwikkeld werk. Het tegelijk uitvoeren van beleidsreactieve en beleidsontwikkeldende taken komt ook bij andere adviesraden voor, zoals bij de Sociaal-Economische Raad en bij de Raad voor Cultuur.

In de Staten-Generaal wordt sterk gehecht aan een beleidstoetsende rol van de Onderwijsraad. Tijdens de parlementaire behandeling van beleidsnota's en wetsontwerpen op het terrein van het onderwijsbeleid worden de inzichten van de Onderwijsraad over deze documenten veelvuldig benut. Indien de Onderwijsraad er niet over geadviseerd heeft wordt er veelal op aangedrongen dat dit alsnog gebeurt.

In de memorie van toelichting bij de Wet op de Onderwijsraad is over de beleidsreactieve adviestaak van de Onderwijsraad (onder meer) het volgende opgemerkt:

“In dit kader kunnen adviezen worden gevraagd over beleidsnota's, belangrijke wetsvoorstellen of andere belangrijke wetgevingsaangelegenheden, waarbij niet uitgesloten wordt dat algemene maatregelen van bestuur of ministeriële regelingen ook van strategisch belang kunnen zijn en daarom in het adviesprogramma kunnen worden opgenomen”. In de praktijk zijn ontwerp-algemene maatregelen van bestuur en ontwerp-ministeriële regelingen regelmatig voorwerp van advisering door de Onderwijsraad, tot dusver overigens telkens op verzoek van de bewindslieden.

De beleidstoetsende rol van de Onderwijsraad is vanouds ook van betekenis voor de advisering over wet- en regelgeving op het terrein van het onderwijsbeleid door de Raad van State. Deze Raad fundeert zijn inzichten over het onderwijsbeleid mede op de adviezen van de Onderwijsraad.

Tijdens de totstandkoming van de Wet op de Onderwijsraad in 1997 is gebleken hoezeer ook de representatieve organisaties in het onderwijsveld hechten aan (een voortzetting van) een beleidstoetsende rol van de Onderwijsraad.

De beleidsreactieve taak van de Onderwijsraad is mede een uitvloeisel van een functie die de oude Onderwijsraad vanaf zijn ontstaan in 1919 vervulde, te weten het bewaken van de constitutioneel verankerde onderwijsvrijheid. Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet op de Onderwijsraad in 1997 werd hierover door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen opgemerkt: “Ook in onze optiek blijft de nieuwe Onderwijsraad evenals zijn voorganger een belangrijke functie houden als het gaat om advisering aan de hand van artikel 23 van de Grondwet. De meer dan 75 jaar oude Onderwijsraad heeft genoegzaam aangetoond hoe waardevol dat is. Zeer dikwijls hebben de adviezen van de Onderwijsraad tot fundamentele gedachtewisselingen in de voorbereiding van belangrijke onderwijswetten geleid. In de advisering op grond van het jaarlijkse werkprogramma ligt besloten dat de Onderwijsraad blijft toetsen aan de beginselen van artikel 23 van de Grondwet.”

Advisering over toepassing van wet- en regelgeving

Naast advisering op hoofdlijnen van beleid (reactief of pro-actief) heeft de Raad als tweede taak om, desgevraagd, de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen respectievelijk van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te adviseren over de toepassing van wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het onderwijs. Deze adviestaak is onder meer aan de orde wanneer de minister overweegt om aan een afzonderlijke onderwijsinstelling een afwijking toe te staan van een algemeen geldende deugdelijkheidseis of bekostigingsvoorwaarde. Het

kan daarbij bijvoorbeeld om kerndoelen gaan, maar ook om medezeggenschapsverhoudingen binnen een school. Advisering over toepassing is ook aan de orde wanneer de minister overweegt om gebruik te maken van zijn bevoegdheid om aan een school een bekostigingssanctie op te leggen. Tot deze categorie adviezen behoren tenslotte ook adviezen over de aanwijzing van (niet door de overheid bekostigde) instellingen voor hoger onderwijs, zoals bedoeld in artikel 6.11, tweede lid van de WHW.

Adviseren over geschillen in het kader van lokaal onderwijsbeleid.

Als derde taak adviseert de Raad over de oplossing van geschillen in het kader van lokaal onderwijsbeleid. Het gaat dan met name om geschillen tussen een gemeentebestuur en één of meer schoolbesturen over de wijze waarop het betreffende gemeentebestuur gebruik wenst te maken van zijn bevoegdheden op het terrein van de huisvesting van scholen voor primair en voortgezet onderwijs, het onderwijsachterstandenbeleid, het onderwijs in de allochtone levende talen en de schoolbegeleiding. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om over voorgenomen besluiten op deze terreinen met de lokale schoolbesturen op overeenstemming gericht overleg te voeren. Komt de beoogde overeenstemming niet tot stand dan kan op verzoek van één of meer der betrokken partijen de Onderwijsraad worden ingeschakeld. De Raad vervult dan een adviesrol, en spreekt dus niet het laatste woord. De Onderwijsraad beziet in het kader van deze adviestaak het betreffende concept-besluit in relatie tot de vrijheid van richting en inrichting. Daarbij kan hij in zijn oordeel betrekken of met het besluit geen afbreuk wordt gedaan aan het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs. Deze taak van de Onderwijsraad ligt in het verlengde van de klassieke pacificatie-taak van de Raad.

De beleidsreactieve en beleidsontwikkende adviezen worden in beginsel uitgebracht op basis van een *werkprogramma* dat jaarlijks door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen wordt vastgesteld. De Kaderwet adviescolleges biedt daarnaast de mogelijkheid op schriftelijk verzoek van een van beide kamers der Staten-Generaal te adviseren. Het werkprogramma komt tot stand in overleg tussen de minister van OC&W en de Onderwijsraad en wordt besproken met de Tweede Kamer. De ervaringen met deze procedure tot dusver zijn gunstig. De werkwijze garandeert dat adviesbehoeften van de bewindslieden richtinggevend zijn. Op het moment dat zich voor het beleid dringende vragen voordoen, kunnen aan het werkprogramma tussentijds adviesvragen worden toegevoegd. Dit komt in de praktijk regelmatig voor. De Raad is telkens bereid en in staat gebleken om desgewenst de eigen werkplanning aan te passen. Dit leidt in de praktijk wel regelmatig tot overbelasting, niet in het minst van het secretariaat van de Raad.

Conform de Kaderwet Adviescolleges heeft de Onderwijsraad het recht om ongevraagd te adviseren. Van dit recht wordt uiterst spaarzaam gebruik gemaakt. Van de 109 adviezen die in de jaren 1997 tot en met 1999 werden uitgebracht waren er slechts drie ongevraagd. Bij de inrichting van het werk van de Raad vormt het door de minister van OC&W vastgestelde werkprogramma het centrale vertrekpunt. De Raad acht het in beginsel niet juist om zichzelf herhaaldelijk ongevraagd als adviseur als het ware op te dringen. Deze opvatting over de eigen taak en positie is in overeenstemming met één van de uitgangspunten van de operatie “Raad op maat”, te weten dat adviesorganen in beginsel hun werkzaamheden moeten inrichten op basis van de adviesbehoeften van de regering en de volksvertegenwoordiging.

De in de jaren 1997, 1998 en 1999 uitgebrachte adviezen kunnen als volgt worden gerubriceerd:

- Beleidsontwikkeland: 16 (= 15 %)
- Beleidsreactief: 27 (= 25 %)
- Adviezen over beleidstoepassingen: 63 (= 58 %)
- Adviezen over lokaal onderwijsbeleid: 3 (= 2%).

Deze ordening geeft een vertekend beeld van de verdeling van de werklast (van de Raad en zijn secretariaat) over de bovenvermelde taken. De adviezen over beleidstoepassingen hebben vrijwel zonder uitzondering qua strekking een uiterst beperkt karakter en beslaan zelden meer dan twee bladzijden; zij worden vrijwel steeds in de vorm van een brief uitgebracht. Het aantal beleidsreactieve adviezen overtreft het aantal beleidsontwikkelande adviezen. Met het voorbereiden en opstellen van laatstgenoemde adviezen is echter vrijwel steeds meer werktijd gemoeid.

De adviezen van de Onderwijsraad blijken bij de ontwikkeling en vormgeving van het onderwijsbeleid in Nederland van onmiskenbare betekenis. Zij vinden hun neerslag in beleidsnota's, wetsontwerpen, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële beschikkingen. De tot dusver door de nieuwe Onderwijsraad uitgebrachte adviezen zijn (op één duidelijke uitzondering na) door het kabinet positief ontvangen, blijkens de formele reacties op de adviezen waartoe het kabinet krachtens artikel 24 van de Kaderwet Adviescolleges verplicht is. Overigens kan ook worden vastgesteld dat de adviezen van de Raad in het publieke debat over het onderwijsbeleid in ons land een prominente plaats innemen. Als belangrijke kwesties aan de orde zijn wordt in de pers vrijwel altijd melding gemaakt van de opvattingen van de Onderwijsraad. De Raad draagt (onder meer via een eigen website) zorg voor een actieve verspreiding van de eigen adviezen.

Conclusie: ik zie geen goede redenen om de wettelijke taken die in 1997 aan de nieuwe Onderwijsraad zijn toegekend wederom principieel te heroverwegen. Deze taken kunnen ook anno 2000 als zinvol worden beschouwd, mede in hun onderlinge samenhang. Ik stel vast dat het takenpakket van de Onderwijsraad politiek en maatschappelijk breed wordt gedragen. Over de wijze waarop de in de wet verankerde taken concreet vorm krijgen wordt jaarlijks met de minister van OC&W overlegd in het kader van de voorbereidingen van het door hem vastgestelde werkprogramma van de Raad. Dit programma biedt de minister volop de mogelijkheid om adviesbehoeften tot uitdrukking te brengen. Er zijn geen aanwijzingen dat adviesprojecten die door de minister wenselijk werden geacht buiten het werkprogramma van de Raad zijn gebleven. De Raad is daarenboven voluit ontvankelijk gebleken voor aanpassingen van het werkprogramma, telkens wanneer daarom door de bewindslieden en/of de volksvertegenwoordiging werd gevraagd. De Raad verschaft, kortom, tot dusver raad op maat.

Ik kan mij overigens niet goed voorstellen dat het takenpakket van de Onderwijsraad wordt heroverwogen vooruitlopend op de evaluatie van de Raad die krachtens de Kaderwet Adviescolleges (ex art. 28 en 30) in 2001 (nadat de nieuwe raden gedurende vier jaar zullen hebben gefunctioneerd) zal plaatsvinden. Zo'n heroverweging acht ik procedureel gezien (los van het m.i. ontbreken van een deugdelijke inhoudelijke motivering) onjuist. Mocht hiertoe niettemin worden besloten dan lijkt het mij geboden dat de beide kamers van de Staten-Generaal bij de besluitvorming hierover betrokken

worden, gegeven het feit dat de Onderwijsraad krachtens de Kaderwet Adviescolleges ook fungeert als adviseur van de Eerste en Tweede Kamer.

2. Functievervulling

Wie zich een beeld wil vormen van de wijze waarop de Onderwijsraad zijn taken vervult dient kennis te nemen van de adviezen van deze Raad. Daarnaast zijn de jaarverslagen van de Raad van belang. In zijn huidige samenstelling functioneert de Raad overigens nog slechts drie jaar en vier maanden. Begin 1997 is de Raad ingrijpend vernieuwd. Dit ging gepaard met een reorganisatie van het secretariaat van de Raad.

Vooruitlopend op een grondiger (externe) evaluatie (die inmiddels conform de Kaderwet Adviescolleges in gang is gezet) kan naar mijn mening vastgesteld worden dat de Onderwijsraad in zijn huidige samenstelling in enkele essentieel te achten opzichten bevredigend functioneert. De Raad zag in de afgelopen drie jaar kans om over veelal ingewikkelde vraagstukken kwalitatief hoogwaardige adviezen uit te brengen.

Het mag opmerkelijk heten dat de Onderwijsraad kans heeft gezien om telkens unaniem te adviseren. Gelet op de heterogene samenstelling van de Raad (zie de bijgevoegde beknopte c.v.'s van de leden van de huidige Raad) en gelet op de complexiteit van de vraagstukken waarover tot dusver is geadviseerd (denk bijvoorbeeld aan uitgesproken lastige dossiers over leerstandaarden en over de samenwerkingsschool) was het risico verre van denkbeeldig dat de Raad in stromingen uiteen zou vallen. Leden van de Raad hebben immers het recht om minderheidsstandpunten te betrekken. Zij zijn echter doordrongen van het besef dat het produceren van verdeelde adviezen afbreuk doet aan het gezag waarmee de Raad naar buiten treedt. Zij hebben getoond om op basis van collegiaal beraad tot consensus te kunnen komen. De Raad is een college dat als team opereert. Dat is een kwaliteit die voor de positie van de Raad binnen het onderwijsbestel en in de ruimere samenleving van vitaal belang is. Een Raad die voortdurend met uiteenlopende standpunten naar buiten treedt loopt het risico van ongeloofwaardigheid.

3. De omvang van de Onderwijsraad

De oude Onderwijsraad (zoals deze op 31 december 1996 werd opgeheven) telde 80 leden. Plenair kwam deze Raad echter nauwelijks bijeen. De Raad viel uiteen in acht vrijwel autonome afdelingen met een eigen adviesbevoegdheid, een eigen voorzitter en dito leden. Deze afdelingen correspondeerden (op één uitzondering na) met de schoolsoorten. Een afdeling telde gewoonlijk circa 10 leden.

In het kader van de operatie "Raad op maat" is de omvang van de Onderwijsraad heroverwogen. De regering stelde een Raad voor die (conform de Kaderwet Adviescolleges) uit 15 leden zou bestaan. Naast deze Raad zou een aparte vaste adviescommissie in het leven worden geroepen voor de advisering over de toepassing van wet- en regelgeving op het terrein van onderwijs en wetenschappen. Deze commissie (de ACTOR) zou 9 leden krijgen. De voorzitter van de Onderwijsraad-nieuwe-stijl zou tevens als voorzitter van de ACTOR fungeren. Aldus zouden de Onderwijsraad en de ACTOR te samen 23 leden krijgen. In de Tweede Kamer bleek voor het instellen de ACTOR geen meerderheid aanwezig. De Kamer gaf (tijdens de behandeling van het wetsontwerp inzake de Onderwijsraad) te kennen dat de taak van de ACTOR aan het takenpakket van de Onderwijsraad diende te worden toegevoegd.

Aldus werd besloten. Als gevolg hiervan werd het maximum aantal leden van de Onderwijsraad uitgebreid van 15 naar 19. Dit aantal is wettelijk bekrachtigd.

Als uitvloeisel van het regeerakkoord 1998 is de Onderwijsraad in 1999 geconfronteerd met de opdracht om de eigen begroting zodanig in te richten dat structureel 6 % op het raadsbudget kan worden bezuinigd. Deze taakstelling geldt voor de gehele rijksdienst. De Raad heeft aan de minister van OC&W kenbaar gemaakt het niet verantwoord en evenmin uitvoerbaar te achten om de omvang van het secretariaat van de raad te reduceren. Evenmin werd het aanvaardbaar geacht om het bescheiden bedrag waarover de Raad kan beschikken om externe deskundigheid ad hoc te mobiliseren te offeren. Uiteindelijk overwoog de Raad dat, indien de taakstelling ongewijzigd zou moeten blijven, een reductie van het aantal leden van de Raad van 19 naar 15 onvermijdelijk zou zijn. Daarbij ging de Raad er stilzwijgend vanuit dat niet zou worden getornd aan de specifieke deskundigheid waarover de Raad dient te beschikken met het oog op een verantwoorde uitvoering van de taken die aan de Raad zijn toevertrouwd. Er is een minimum aan deskundigheid nodig om zo'n taakvervulling mogelijk te maken. Inmiddels staat dit uitgangspunt, gegeven de taakstelling van de commissie Wijffels, ter discussie. Een gedachtebepaling over het profiel van de Raad kan niet worden losgekoppeld van een standpunt over de omvang van de Raad.

De minister van OC&W heeft kenbaar gemaakt dat hij graag ziet dat vanaf 2001 wat meer personen van buiten de onderwijssector van de Raad deel uitmaken. Naar mijn mening is het mogelijk om aan deze wens tegemoet te komen. De positie van de Raad en de wijze waarop de Raad de aan hem toevertrouwde taken kan vervullen kunnen erdoor worden versterkt. De betekenis van de raadsadviezen voor de onderwijspolitieke besluitvorming kan door het verbreden van de samenstelling toenemen. Het wettelijk toegestane aantal raadszetels biedt de ruimte om de Raad breed samen te stellen. Ook ik onderken de noodzaak om de optiek van waaruit naar onderwijsvraagstukken gekeken wordt te verbreden.

Het komt mij echter als ongewenst voor indien dit ten koste zou gaan van de specifieke sectordeskundigheid van de Raad. Die deskundigheid moet m.i. blijven prevaleren, gegeven het karakter van de Raad als een college van deskundigen ten behoeve een bepaalde sector van het overheidsbeleid. Hierbij dient ook de taakverdeling tussen adviescolleges in ogenschouw te worden genomen. De Onderwijsraad dient geen taken van bijvoorbeeld de SER of van de Raad voor Cultuur over te nemen. De Onderwijsraad dient op een eigen deskundigheid aangesproken te kunnen worden. Ik wijs erop dat de adviesorganen die functioneren krachtens de Kaderwet Adviescolleges (en daartoe behoort de Onderwijsraad) naar hun aard en krachtens hun taakstelling adviesorganen zijn van deskundigen. Een deskundige is meer dan iemand die (om welke reden dan ook) in een verschijnsel of probleem is geïnteresseerd of daarmee affiniteit vertoont. Deskundigheid wortelt in ervaringskennis of stoelt op een wetenschappelijke basis. Een combinatie van beide kennisbronnen mag ideaal heten. Deskundigen die deel uitmaken van de Onderwijsraad dienen uit deze bronnen te kunnen putten.

Het is overigens een misverstand te menen dat de leden van de huidige Raad die een betaalde functie binnen het onderwijsbestel vervullen (dat zijn er thans 12) niet of niet goed in staat zijn om onderwijsvraagstukken te bezien vanuit een maatschappelijke optiek. Sommige raadsleden zijn hier zelfs beroepshalve (in hun hoofdfunctie) mee belast. Diverse raadsadviezen getuigen van het vermogen van de huidige Raad om "van buiten naar binnen" te kijken. Ik wijs bijvoorbeeld op het advies uit 1998 over een leven lang leren, waarin de Raad de aandacht vroeg voor het belang van leercompetenties, loopbaancompetenties en burgerschapscompetenties naast beroepscompetenties.

De mate waarin ruimte kan worden gemaakt voor personen die beschikken over (externe) maatschappelijke deskundigheid met betrekking het onderwijs en het onderwijsbeleid is afhankelijk van de omvang van de Raad. Uitgaande van een minimum aantal sectorspecifieke deskundigen van 12 is er ruimte voor:

- 3 van dergelijke leden in geval van een Raad die 15 leden telt
- 5 van dergelijke leden in geval van een Raad die 17 leden telt
- 7 van dergelijke leden in geval van een Raad die 19 leden telt

De twee laatstgenoemde opties kunnen alleen gerealiseerd worden indien het budget van de Raad wordt aangepast. Dit impliceert een heroverweging van de zogeheten 6 %-operatie. De meerkosten van 17 t.o.v. 15 leden bedragen ca. fl. 100.000 per jaar, de meerkosten van 19 t.o.v. 15 leden bedragen fl. 200.000 per jaar.

Onder sectorspecifieke deskundigen versta ik concreet personen die door hun ervaring (welke dan ook) en/of wetenschappelijke achtergrond in staat kunnen worden geacht om de volgende in paragraaf 5 onderscheiden aandachtsvelden adequaat te representeren: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14 en 15. Zij waarborgen de voor de Raad zo noodzakelijke onderwijsdeskundigheid.

4. Eisen waaraan leden van de Raad moeten voldoen

Wat de Raad als geheel betreft zijn drie karakteristieken van groot belang, gelet op de taken van de Raad en de kenmerken van de strategische adviescolleges zoals voorgeschreven door de Kaderwet Adviescolleges:

- *Deskundigheid*, zowel in meer theoretische als in meer praktische zin
- *Onafhankelijkheid*, met name ten opzichte van belangengroepen
- *Pluriformiteit* in (met name) politiek en denominatief opzicht en qua man-vrouw-verhouding.

Wat de individuele leden betreft zijn de volgende kenmerken cruciaal om aan het werk van de Raad betekenisvol te kunnen bijdragen:

- een goed inzicht in de grondtrekken van het onderwijsbestel en het onderwijsbeleid in Nederland
- het vermogen om onderwijsvraagstukken te analyseren tegen de achtergrond van maatschappelijke (waaronder internationale) ontwikkelingen; dit impliceert het vermogen om “van buiten naar binnen te kijken”. Leden van de Onderwijsraad dienen zich bij voortduring te realiseren dat het onderwijsbestel, als een dienstverlenend instituut, open moet staan voor gewijzigde en zich wijzigende maatschappelijke omstandigheden.
- het vermogen om te denken in termen van strategische beleidsadvisering; dit impliceert onder meer het vermogen om praktische en theoretische benaderingen van vraagstukken met elkaar te verbinden en voorts een goed inzicht in de instrumenten waarover beleidsvoerders op het terrein van het onderwijsbeleid beschikken.
- het vermogen en de bereidheid om op basis van collegiaal beraad te komen tot consensus.
- het vermogen om ook langs schriftelijke weg (via het vervaardigen van pre-adviezen) bijdragen te leveren aan de totstandkoming van adviezen van de Raad.

- de beschikbaarheid van een dag per week voor het werk van de Raad en de bereidheid alle vergaderingen van de Raad en van in aanmerking komende commissies van de Raad bij te wonen.
- onafhankelijkheid ten opzichte van een belangengroep in het onderwijs (hetgeen uiteraard een werkkring in het onderwijs geenszins uitsluit).
- bereidheid de gedragscode die geldt voor leden van de Raad te onderschrijven en daarnaar te handelen.

5. Aandachtsvelden

Elk van de leden van de Raad heeft een specifiek aandachtsveld. Dit is onvermijdelijk gelet op de breedte en de complexiteit van het terrein dat door de Raad wordt bestreken. De Raad adviseert over alle denkbare vraagstukken op het terrein van het onderwijsbeleid, met inbegrip van vraagstukken op het terrein van de voorschoolse educatie en de volwassenen-educatie. De Raad moet hiertoe (als enige vaste adviesorgaan van het rijk op het terrein van het onderwijsbeleid) geëquipeerd zijn. Bij de samenstelling van de Raad dient er rekening mee gehouden te worden dat onderwijsvraagstukken in een tijdsbestek van vier jaar als gevolg van gewijzigde beleidsinzichten en door maatschappelijke ontwikkelingen van karakter kunnen veranderen. Het is vrijwel uitgesloten dat raadsleden deskundig kunnen zijn op het terrein van het onderwijsbeleid in alle denkbare opzichten. Een interne arbeidsverdeling is onontkoombaar. Dit laat onverlet dat adviezen het resultaat dienen te zijn van collectieve besluitvorming, zoals de Kaderwet Adviescolleges voorschrijft. Elk van de leden van de Raad moet in beginsel over alle dossiers kunnen meepraten. Daarom is naast kennis van een bepaalde sector van onderwijs of een bepaald facet van het onderwijsbeleid een brede, generalistische oriëntatie geboden.

Het is voor een optimale vervulling van de taken die aan de Raad zijn toevertrouwd van groot belang dat in de Raad drie typen deskundigheid zijn verenigd, te weten deskundigheid inzake een specifieke sector van het onderwijsbestel, deskundigheid die voortvloeit uit wetenschappelijk onderzoek op het terrein van het onderwijs en deskundigheid die betrekking heeft op de maatschappelijke benutting van het onderwijs.

Het onderscheiden van aandachtsvelden is van praktische betekenis bij het zoeken naar geschikte kandidaten voor de Raad. Door voor elk van de raadsleden een functie-profiel te ontwerpen kan er gericht worden gerecruteerd. Het is dan helder naar welk type man of vrouw gezocht dient te worden. Gegarandeerd wordt dat de vereiste deskundigheden in de Raad zijn gerepresenteerd.

Uitgaande van een Raad die (wederom) uit 19 leden bestaat zou gedacht kunnen worden aan de volgende (verdeling van) aandachtsvelden, gegeven de door de Raad uit te voeren taken en de te verwachten ontwikkelingen in het werkprogramma van de Raad in de komende jaren. Ze zijn gepresenteerd in volgorde van noodzakelijkheid; zou de raad slechts 15 leden mogen tellen dan is er geen ruimte voor de portefeuilles 16 tot en met 19. In geval van een omvang van 17 leden is er ruimte voor de aandachtsvelden 16 en 17, niet voor de velden 18 en 19.

1. Het *voorzitterschap*; de voorzitter is belast met de algehele leiding van de Raad, het onderhouden van de externe contacten en het toezicht, vanwege de Raad, op het secretariaat van de Raad. Van de voorzitter mag worden verwacht dat deze de

kwaliteit van het werk van de Raad bewaakt, met een bijzonder oog voor de samenhang tussen de adviesprojecten en voor de maatschappelijke betekenis van de Raadsadviezen.

2. Het *vice-voorzitterschap*, met als specifieke aandachtspunten het coördineren van adviesprojecten met een complex karakter, in het bijzonder van projecten met een sector-overstijgend karakter. De vice-voorzitter van de Raad kan daarenboven in het bijzonder worden belast met het beoordelen van maatregelen op het terrein van het onderwijsbeleid vanuit het perspectief van de onderwijsgebruiker.
3. Het aandachtsveld *primair onderwijs* (zowel het basis- als het speciaal onderwijs omvattend).
4. Het aandachtsveld onderwijs ten behoeve van *allochtone leerlingen*, met inbegrip van intercultureel onderwijs.
5. Het aandachtsveld *voortgezet onderwijs* (zowel de eerste als de tweede fase daarvan omvattend).
6. Het aandachtsveld *beroepsonderwijs en volwasseneneducatie*, in het bijzonder voor wat betreft het *beroepsonderwijs*.
7. Het aandachtsveld *beroepsonderwijs en volwassenen-educatie*, in het bijzonder voor wat betreft de *educatieve component*.
8. Het aandachtsveld *hoger onderwijs*, inclusief internationalisering van het onderwijs.
9. Het aandachtsveld beleid met betrekking tot *leraren*, mede in relatie tot de *educatieve infrastructuur*.
10. Het aandachtsveld *onderwijs-arbeidsmarkt*, met inbegrip van de inrichting en vormgeving van een leven lang leren en human resource management (zie ook aandachtsveld nr. 19).
11. Het aandachtsveld *informatie- en communicatie-technologie*, in het bijzonder gericht op de benutting van ICT in het onderwijs.
12. Het aandachtsveld *staatsrechtelijke aspecten van onderwijsbeleid*.
13. Het aandachtsveld *toepassing van wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het onderwijs* en aangelegenheden die het *gemeentelijk onderwijsbeleid* betreffen.
14. Het aandachtsveld *onderwijspsychologie*, met een bijzondere aandacht voor de vormgeving van leerprocessen.
15. Het aandachtsveld *onderwijskunde*, met een bijzondere aandacht voor onderwijssociologische vraagstukken, waaronder het vraagstuk van de sociale ongelijkheid van onderwijskansen en de invloed van maatschappelijke veranderingen op de inrichting en de functies van het onderwijs.
16. Het aandachtsveld *onderwijs en welzijn*, met een bijzondere aandacht voor de verbindingen tussen onderwijs- en welzijnsbeleid.
17. Het aandachtsveld *waarden en normen*, met een bijzondere gerichtheid op de implicaties van (toenemende) culturele verscheidenheid voor het onderwijs.
18. Het aandachtsveld *onderwijs en cultuurbeleid*, met een bijzondere gerichtheid op de bijdragen van onderwijs aan kunstzinnige vorming.
19. Het aandachtsveld *post-initieel onderwijs*, met een bijzondere aandacht voor de verbindingen tussen leren en werken (n.b.: deze portefeuille zou een afsplitsing zijn van aandachtsveld nr. 10).

Op deze wijze zou de Onderwijsraad bestaan uit deskundigen die in staat zijn om over vrijwel alle relevante aspecten van onderwijsbeleid te adviseren. Idealiter worden alle aandachtsvelden bezet. In dat geval is de Raad breed en flexibel inzetbaar.

Naarmate minder aandachtsvelden kunnen worden bestreken neemt deze inzetbaarheid af. Hoe minder deskundigheid in de Raad is verenigd hoe groter ook het risico dat de meerwaarde van de adviezen van de Raad periodiek ter discussie staat.

Wat de te verwachten ontwikkelingen in het werkprogramma betreft is het aannemelijk dat thema's als: de voorschoolse periode, relaties tussen het jeugdonderwijs en de volwassenen-educatie, de problematiek van het leraarschap mede in relatie tot de verzorgingsstructuur, de positionering van het onderwijs binnen de kennis-infrastructuur, de toepassing van ICT in het onderwijs, onderwijs in een internationale context, besturingsvraagstukken met inbegrip van implementatie-vraagstukken, de relaties tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de onderwijskansen van allochtone leerlingen op de werkagenda van de Onderwijsraad zullen prijken. De Raad als geheel zal in staat moeten zijn dit type sectoroverstijgende vraagstukken op een grondige manier te analyseren en creatieve oplossingen ervoor aan te dragen. Daarbij is in het bijzonder het vermogen van belang om vraagstukken in onderlinge samenhang te beschouwen. Dit vergt nog meer dan thans van de leden het vermogen om over de grenzen van hun specifieke aandachtsgebied heen te kijken.

Voor elk van de onderscheiden aandachtsgebieden zou gezocht dienen te worden naar de best denkbare kandidaat. Uiteraard zullen ook leden van de huidige Raad in aanmerking moeten kunnen komen. Bij de samenstelling van de Raad dient rekening gehouden te worden met de noodzaak van pluriformiteit (zie paragraaf 4).

Bijlage: Beknopte c.v.'s van leden van de Onderwijsraad anno 2000

(NB: van de oorspronkelijke 19 leden zijn er thans nog 16 in functie; drie leden aanvaardden een functie die met het lidmaatschap van de Onderwijsraad niet verenigbaar is; er zijn dus thans drie vacatures)

Prof.dr. P.W.C. Akkermans (1942) studeerde klassieke taal en letterkunde in Nijmegen en Nederlands Recht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. In 1979 promoveerde hij in Utrecht op het proefschrift *Onderwijs als constitutioneel probleem*. Na eerst enige tijd als leraar klassieke talen te hebben gewerkt, is Akkermans sinds 1976 verbonden aan de vakgroep staats- en bestuursrecht van de Erasmus Universiteit Rotterdam. In 1993 werd hij rector magnificus. In dat zelfde jaar werd hij secretaris-generaal van de International Association of Constitutional Law, een onder UNESCO-vlag opererende vereniging. Ook is hij bestuurslid van de in Griekenland gevestigde European Group of Public Law.

Akkermans heeft diverse publicaties op het gebied van het (internationaal) staats- en bestuursrecht op zijn naam staan. Daarnaast is hij redacteur van verschillende vakbladen op bovengenoemd gebied.

drs. M.D. de Baas (1954) behaalde na een studie aan de pedagogisch academie in 1975 de onderwijzersbevoegdheid. In 1982 behaalde zij haar doctoraal pedagogiek-onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zij werkte als onderwijskundige bij de stichting Advies en Begeleidingscentrum te Amsterdam vanaf 1982 in de functie van systeembegeleider. De Baas heeft aan diverse projecten, commissies en besturen een bijdrage geleverd in het kader van onderwijs, innovatie en onderzoek. Zij was lid van de begeleidingscommissie van OPSTAP, van de landelijke stichting Kerk en racisme, en de Projectgroep Intercultureel Onderwijs (ICO). Vanaf 1997 tot 1999 is zij werkzaam geweest bij het Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding als coördinator o.a. op het gebied van het intercultureel onderwijs. Zij is daarnaast bestuurslid van de stichting Parel. Thans is zij werkzaam bij het Centrum Educatieve Dienstverlening te Rotterdam als systeembegeleider en begeleider intercultureel onderwijs.

Drs. G.T.C. Bonhof (1954) behaalde in 1975 haar akte MO-P Lichamelijke Opvoeding. In 1986 rondde zij met succes een doctoraalstudie Onderwijskunde aan de UVA af. Na enige jaren in het onderwijs gewerkt te hebben, als docent lichamelijke opvoeding, stafdocent en schooldecaan, werd zij in 1987 adjunct-directeur van de MTS voor Mode en kleding. In 1989 aanvaardde zij de functie van rector van het Goois Lyceum in Bussum. Sinds 1995 is zij voorzitter van de centrale directie van de Gooise Scholenfederatie (een brede scholengemeenschap op algemeen bijzondere grondslag met vijf vestigingen en 5.000 leerlingen).

Bonhof is bestuurslid van de Stichting Wetenschap en Techniek (WeTeN) en lid van de Raad van Toezicht voor het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS).

Dr. H.W.A.M. Coonen (1951) studeerde af als onderwijzer aan de Pedagogische Academie te Roermond in 1972. Hij behaalde zijn MO-A pedagogiek aan het Nutsseminarium te Rotterdam in 1995, gevolgd door het MO-B Onderwijskunde in 1976. Zijn doctoralexamen Onderwijskunde behaalde hij cum laude in 1979 aan de Universiteit Utrecht. In 1987 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden op het proefschrift *De opleiding van leraren basisonderwijs*. Coonen begon zijn loopbaan als docent. Hij werkte vervolgens enige jaren aan de Vakgroep Onderwijskunde van de Universiteit Utrecht en ruim 10 jaar als adviseur bij het Katholiek Pedagogisch Centrum

te 's-Hertogenbosch. In dezelfde periode was hij studieleider van de MO-opleiding Pedagogiek in Utrecht. Van 1990 tot 1999 bekleedde hij de functie van algemeen directeur van de Faculteit Educatieve Opleidingen van de Hogeschool van Utrecht. Sinds 1999 is Coonen landelijk programma-manager Innovatie Lerarenopleidingen VO/BVE in opdracht van de HBO-Raad. Daarnaast vervult hij meerdere bestuursfuncties bij verschillende organisaties voor visueel gehandicapten en is hij voorzitter van het Platform 'Forum' ten behoeve van de ontwikkeling van brede scholen in de Gemeente Utrecht. Hij heeft ruim 50 artikelen en diverse boeken op zijn naam staan op het gebied van de opleiding en beroepsontwikkeling van leraren.

H.A.M. van Daalen-Elzinga (1953) werkte tijdens en na haar studie Nederlands MO A en B als lerares Nederlands, decaan en leerlingbegeleider op een lbo-school. Vanaf 1980 was zij als systeembegeleider en later als adjunct-directeur werkzaam voor de Landelijke Organisatie voor Christelijk Vormingswerk (LOCV); vanuit die functies was zij betrokken bij verschillende onderwijskundige vernieuwingen en bij projecten op het grensvlak onderwijs-arbeid. Gedurende een aantal jaar was zij tevens secretaris van de Nederlandse Protestants-Christelijke Schoolraad (NPCS). In 1996 werd zij sectormanager Onderwijs bij het Slotemaker de Bruïne Instituut (SBI). Sinds 1998 is zij zelfstandig ondernemer. Op dit moment is Van Daalen bestuurslid van het ECR en lid van de Raad van Toezicht van het Albeda College in Rotterdam.

dr. N.J. Ginjaar-Maas (1931) heeft na haar studie scheikunde in Leiden enige jaren gewerkt als docent. In 1973 werd zij lid van de Tweede Kamer. Van 1982 tot 1989 was zij Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen in de kabinetten Lubbers I en II. Zij is actief bestuurslid geweest van diverse organisaties, onder andere als voorzitter van de Stuurgroep Tweede fase, en de Adviescommissie Onderwijs Aanbod. Thans is zij voorzitter van de Hogeschool Zeeland, van de regionale omroep Zeeland, van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen, van het Curatorium van het Roosevelt Studiecentrum, van de PC-HOB (Nuffic) en van de stuurgroep Beroepsonderwijs Indonesië. Ginjaar is tevens lid van de Raad van Toezicht van het Leyenburg Ziekenhuis in Den Haag. Zij ontving recentelijk een eredoctoraat van de Universiteit van Bradford vanwege haar bijzondere verdiensten voor het onderwijs.

drs. A. Honing-Boele (1959) werkte na haar opleiding enige tijd als leerkracht in het basis- en in het speciaal onderwijs. In 1989 behaalde zij haar doctoraal Klinische Pedagogiek aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Sinds 1996 werkt zij als pedagoog, eerst bij de Schoolbegeleidingsdienst Zuid-Holland Zuid, later bij het Psychiatrisch adviesbureau Randstad te Rotterdam. Sinds 1997 is Honing docent orthopedagogiek aan de Chr. Hogeschool De Driestar in Gouda. Zij is daarnaast bestuurslid van de Stichting Integratie Gehandicapten en de Vereniging voor Christelijk Onderwijs.

prof.dr. L.F.W. de Klerk (1938) studeerde psychologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Hij werkte enige jaren bij de Rijksuniversiteit Leiden, waar hij in 1968 promoveerde hij op het proefschrift *Probabilistic Concept Learning*. Daarnaast was hij werkzaam als docent en studieleider aan de Nutsacademie te Rotterdam en is hij voorzitter geweest van een drietal schoolbesturen. In 1973 werd hij lector aan de UVA (methodenleer) en in 1974 hoogleraar Onderwijspsychologie aan de Katholieke Universiteit Brabant. Van 1991 tot 1999 bekleedde hij de functie van rector magnificus.

De Klerk heeft diverse bestuursfuncties. Hij is voorzitter van: de programmaraad Jeugdeducatie van Teleac/NOT, de 'Board of Trustees' van het Institute of Social Studies (ISS) te Den Haag, het Curatorium van het Instituut voor Ontwikkelingsvraagstukken (IVO) van de KUB, de programma-adviesraad van TNO-Technische Menskunde, het bestuur van het Noord-Brabants Natuurmuseum te Tilburg en de adviesraad van het Lorentz van Iterson-fonds (TNO). Voorts is hij lid van de Raad voor het Defensieonderzoek en van het bestuur van Teleac/NOT.

De Klerk is lid geweest van diverse redacties en heeft een vijftal boeken en ruim honderd publicaties geschreven. Hij heeft 25 promovendi begeleid.

dr. H.A. Kohnstamm-Beeuwkes (1937) studeerde politicologie aan de Universiteit van Amsterdam en psychologie aan de VU. Na enige jaren als gesprekstherapeut te hebben gewerkt, was zij tussen 1972 en 1993 achtereenvolgens hoofdredacteur van de tijdschriften *Ouders van Nu* en *Psychologie*. In 1973 was zij de initiatiefneemster (en enige tijd algemeen hoofdredacteur) voor de oprichting van het tijdschrift *School* (nu *Didactief&School*), waarvan zij nog steeds adviseur is. Sinds 1984 is zij columniste van *NRC Handelsblad*.

In 1994 was zij lid van de commissie Heroverweging Kerndoelen Basisonderwijs van het ministerie van OCenW. Ook was zij lid van de commissie Vervolgvisitatie Lerarenopleiding Basisonderwijs van de HBO-Raad (1995/1996). Kohnstamm publiceerde diverse boeken en artikelen op het gebied van de ontwikkelingspsychologie. Daarvoor ontving zij in 1994 een eredoctoraat van de Universiteit van Amsterdam. Thans is zij onder meer lid van de Raad voor Cultuur en van het bestuur van de Stichting Praemium Erasmianum.

Prof.dr. J.M.G. Leune (1945) studeerde sociologie met als specialisatie sociaal-economisch beleid aan de Nederlandse Economische Hogeschool. Het doctoraal examen werd in 1968 cum laude afgelegd. In 1976 promoveerde hij (eveneens cum laude) op een onderzoek naar de invloed van lerarenverenigingen op het onderwijsbeleid in Nederland. Van zijn hand verschenen inmiddels ruim honderd (sociologisch georiënteerde) publicaties over onderwijs en onderwijsbeleid. Leune is als hoogleraar empirische sociologie verbonden aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. In uiteenlopende gremia op sociaal-wetenschappelijk terrein vervulde en vervult hij functies. Hij was (onder meer) hoofdredacteur van *The Netherlands Journal of Sociology*, redacteur van *Pedagogische Studiën*, voorzitter van de Stuurgroep Onderwijs sociologie van het S.I.S.W.O. en lid van de Sociaal-Wetenschappelijke Raad van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Sinds 1979 is hij (als voorzitter en lid van commissies en werkgroepen) betrokken bij het voorbereiden van adviezen van de Sociaal-Economische Raad, in het bijzonder op het terrein van het arbeidsmarktbeleid, het minderhedenbeleid, het emancipatiebeleid, het onderwijsbeleid en het beleid op het terrein van arbeidsomstandigheden. Vanaf 1990 vervult hij in de SER de functie van plaatsvervangend kroonlid. Sedert 1 juli 1992 fungeert Leune als voorzitter van de Onderwijsraad. In diverse maatschappelijke organisaties was en is hij bestuurlijk actief. Zo was hij lid van het Curatorium van de Wiardi Beckman Stichting, lid van het managementteam van het Rotterdamse project *Onderwijs en Sociaal Milieu* (OSM), lid van de Raad van Advies van de Stichting IVIO voor onderwijs en volksontwikkeling en lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Humanitas Rotterdam. Sinds 1993 is hij bestuurslid van het Centrum Educatieve Dienstverlening Rotterdam.

Prof.mr.dr. D. Mentink (1943) studeerde pedagogische wetenschappen in Utrecht en was hierna werkzaam als adjunct-directeur bij de Stichting voor Onderzoek van het Onderwijs. In 1989 promoveerde hij aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op het onderwijs-juridische proefschrift *Orde in onderwijsbeleid*. Een jaar later behaalde hij zijn doctoraal Nederlands Recht. Mentink is vanaf 1987 verbonden aan de vakgroep staats- en bestuursrecht van de Erasmus Universiteit. Sinds 1998 is hier hij hoogleraar onderwijsrecht en universitair hoofddocent staats- en bestuursrecht.

Mentink vervulde diverse bestuurs- en adviesfuncties. Hij is op dit moment onder andere bestuurslid van het Studiecentrum Openbaar Onderwijs en voorzitter van Het Nationaal Onderwijsmuseum en van de Vereniging voor Onderwijsrecht.

prof.dr. G.W. Meijnen (1946) studeerde sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Tot 1987 was hij wetenschappelijk (hoofd)medewerker aldaar. Hij promoveerde in 1977 op het proefschrift *Maatschappelijke achtergronden van intellectuele ontwikkeling*. Sinds 1987 is hij hoogleraar Onderwijskunde en van 1987 tot 1997 tevens directeur van het SCO-Kohnstamm instituut.

Daarnaast was hij lid van onder andere de stuurgroep Weer Samen Naar School, de projectgroep Evaluatie Onderwijsvoorrangsbeleid en de commissie Van Kemenade (positie allochtone leerlingen in het onderwijs). Hij was jarenlang voorzitter van een grote Welzijnsstichting in de stad Groningen. Hij is thans lid van de Senaat van de Universiteit van Amsterdam en projectleider van het Opvoedings- en Onderwijsondersteuningsproject PROSA in Amsterdam.

Meijnen is voorzitter van de redactie van het Tijdschrift voor Onderwijsresearch en was redactielid van enkele andere wetenschappelijke en vaktijdschriften. Hij heeft diverse boeken en publicaties over onderwijskundige onderwerpen op zijn naam staan.

drs. Y. Schram (1956) studeerde aan de Pedagogische Academie te Breda en werkte enige jaren als docent in het basis- en voortgezet onderwijs. In 1997 rondde zij de studie Onderwijskunde aan de Rijksuniversiteit Leiden af. Zij werkte tien jaar als beleidsmedewerker bij de vakcentrale CNV en werd in 1996 wethouder van onder andere Onderwijs- en Jeugdzaken van de gemeente 's-Hertogenbosch. Schram vervulde diverse bestuursfuncties bij onder andere het CDA en de KRO. Zij was ook lid van de commissie Onderwijs van de SER en van de Task Force for Youth van de EU te Brussel. Thans is zij lid van de gemeenteraad te 's-Hertogenbosch. Ook adviseert zij gemeenten op het terrein van lokaal onderwijs (achterstandenbeleid), jeugdbeleid en Grotestedenbeleid en is zij lid van de adviescommissie Nederland, Nederlandse Antillen en Suriname van de Stichting Katholieke Noden (deze KRO-Stichting beoordeelt en financiert onderwijs- en welzijnsprojecten). Zij is tevens bestuurslid van de Stichting Samenwerkende Scholen voor Openbaar Primair Onderwijs te Vught.

Prof.dr. J.G.L. Thijssen (1943) studeerde Nederlands MO en werkte als leraar Nederlands in het voortgezet onderwijs. Na zijn overstap naar de opleidingssector in het bankwezen studeerde hij Onderwijskunde en Psychologie aan de Rijks Universiteit Utrecht. Hij promoveerde aan de KUB te Tilburg op het proefschrift *Leren, leeftijd en loopbaanperspectief*. Datzelfde jaar (1996) volgde zijn benoeming tot gewoon hoogleraar Onderwijskunde, in het bijzonder Opleiding en Ontwikkeling van Personeel, aan de Universiteit Utrecht. Daarnaast is hij afdelingsdirecteur van Rabobank Nederland, waar hij belast is met HR-strategische advisering en onderzoek.

Huidige nevenactiviteiten o.m. Raad van Toezicht Ned. Ver. van Opleiders, Programmaraad Teleac/NOT voor Volwasseneneducatie en de Maatschappelijke Adviesraad NWO-MAG.

Thijssen publiceerde met name over: HRM/HRD, employability, nascholing en ouderenbeleid.

Prof.mr.drs. B.P. Vermeulen (1957) behaalde in 1980 zijn doctoraal privaatrecht en publiekrecht aan de Erasmusuniversiteit en in 1997 zijn doctoraal wijsbegeerte (cum laude). Hij werkte als universitair hoofddocent aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en de Rijksuniversiteit Utrecht. In 1989 promoveerde hij cum laude op een proefschrift over de vrijheid van geweten. Van 1995-1998 was hij hoogleraar rechtsfilosofie aan de KUN. Sinds 1993 is hij bijzonder hoogleraar Onderwijsrecht aan de KUN en KUB. In 1999 werd hij hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de VU. Vermeulen is daarnaast lid van de Juridische Commissie Vluchtelingenwerk, van de Wetenschappelijke Raad van het Thijmgenootschap en van een schoolbestuur. Ook is hij redacteur van diverse vakbladen op juridisch gebied. Hij is auteur van diverse boeken en publicaties op zijn vakgebieden.

Prof.dr. F.A. van Vught (1950) studeerde Sociale Wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Utrecht en 'urban studies' aan het Massachusetts Institute of Technology (MIT) in de Verenigde Staten. Hij was als wetenschappelijk onderzoeker en als hoogleraar achtereenvolgens verbonden aan de University of California, Los Angeles, The National Center for Higher Education Management Systems (Boulder, Colorado), de Rijksuniversiteit Leiden en de Universiteit Twente. Hij publiceerde een groot aantal internationale boeken en artikelen op het terrein van het hoger onderwijs. Van Vught is sinds 1997 rector magnificus van de Universiteit Twente. Daarvoor was hij gedurende tien jaar wetenschappelijk directeur van het Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS), gevestigd aan de UT. Hij is betrokken bij vele internationale organisaties op het terrein van het hoger onderwijs (zoals OESO, UNESCO en World Bank). Van Vught is bestuurslid van diverse internationale wetenschappelijke verenigingen en redactielid van enkele internationale tijdschriften. Daarnaast bekleedt hij diverse andere bestuurlijke functies, zoals het voorzitterschap van het bestuur van de Stichting Wetenschap en Techniek, van het International Institute for Aerospace Survey and Earth Sciences en van de Regiegroep ICT-Netwerkademie. Hij is lid van de University Grants Committee te Hong Kong. In 1999 ontving Van Vught een eredoctoraat van de Rijksuniversiteit Gent.